

Vergaderjaar 2008–2009

21 501-32

Landbouw- en Visserijraad

Nr. 297

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKwaliteit**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 september 2008

Op 29 en 30 september a.s. vindt in Brussel de volgende vergadering plaats van de Raad van Ministers voor Landbouw en Visserij van de Europese Unie. In deze brief informeer ik u over de onderwerpen die op de agenda staan en de Nederlandse inzet daarbij. Het is mogelijk dat er nog onderwerpen aan de agenda worden toegevoegd of juist worden uitgesteld tot een volgende vergadering.

Ook informeer ik u over de Informele Landbouwraad die van 21 t/m 23 september a.s. plaatsvindt in Annecy, Frankrijk. Ten slotte geef ik in deze brief vervolg aan mijn toezegging uit mijn brief van 23 april jl. (Kamerstuk 21501-32, nr. 280) aan uw voorzitter over de consultatieronde van de Europese Commissie over het nieuwe controlesysteem in de visserij.

De Commissaris zal in de Raad haar voorstel voor een minstbedeelden-regeling presenteren. Daarna volgt een debat over het voorstel voor het Schoolfruitprogramma. Het voorzitterschap voorziet aanneming van dit voorstel. Voorts zal de Raad discussiëren over de wetgevingsvoorstellen van de Commissie over de *health check* van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Mogelijk zal de Raad spreken over een verzoek van de Cypriotische delegatie voor staatssteun in verband met de aanhoudende droogte op het eiland. Ook voor dit agendapunt tracht het voorzitterschap een akkoord te bereiken. Daarna zal de Raad spreken over een tweetal visserijdossiers: een voorstel voor het kabeljauwherstelplan en het visserijprotocol met Mauritanië, naar aanleiding van de recente staatsgreep in dat land.

Onder «diversen» zal de Commissie een terugblik geven op de afgebroken WTO-onderhandelingen en zal de Ierse delegatie aandacht vragen voor de mogelijke gevolgen van het Europese klimaat- en energiepakket voor de agrarische sector.

Raadsvoorstel levering voedsel aan de minstbedeelden (presentatie)

Commissaris Fischer Boel zal tijdens de Landbouwrapport een wijzigingsvoorstel voor de regeling voor de levering van voedsel aan de minstbedeelden presenteren. Het voorstel is op 17 september door de Commissaris vrijgegeven en wordt momenteel bestudeerd. Het voorzitterschap voorziet geen discussie over dit dossier. De huidige regeling dateert van 20 jaar geleden en maakt het mogelijk goederen uit de interventievoorraden onder de minstbedeelden te verdelen. Omdat deze interventievoorraden niet meer bestaan, heeft de Raad enkele jaren geleden ook ingestemd met de aankoop van producten op de markt. De kosten van de huidige regeling vallen geheel onder de communautaire landbouwbegroting. De regeling is facultatief en een negental lidstaten, waaronder Nederland, maken geen gebruik van de geboden mogelijkheid. De regeling dient te worden aangepast aan de sterk veranderde omstandigheden. De Commissie stelt voor dat de lidstaten die van het nieuwe programma gebruikmaken, worden verplicht hun nationale voedselhulpprogramma te cofinancieren met nationale middelen. De voorgestelde co-financieringspercentages variëren van 15–25%. Verder zal de Commissie strengere eisen gaan stellen aan de lidstaten voor de implementatie en de controle van de nationale programma's.

Nederland heeft zich altijd tegen deze regeling gekant, omdat eventuele voedselhulp aan minderbedeelden geen zaak voor de EU is, maar van de lidstaten. Het betreft sociaal beleid dat al dan niet in een lidstaat tot bepaalde specifieke maatregelen (en bijbehorende nationale financiering) leidt. Zo er op communautair niveau al actie geboden is op dit terrein, behoort een dergelijk programma naar mijn oordeel niet thuis in het gemoderniseerde GLB dat Nederland voor ogen heeft.

Schoolfruitprogramma (Gedachtewisseling)

De Raad zal discussiëren over het voorstel van de Commissie voor een Europees schoolfruitprogramma. Het doel van dit programma is de afzet van groenten en fruit te bevorderen door de consumptie ervan door kinderen te stimuleren. De Commissie doet het voorstel in het kader van de Gemeenschappelijke Marktordening. Een positief neveneffect is de verbetering van gezondheid en voeding van kinderen. Met het voorstel schept de Commissie een gemeenschappelijk kader waar de lidstaten, indien zij dit wensen, gebruik van kunnen maken. Voor dit facultatieve programma wenst de Commissie jaarlijks 90 miljoen euro beschikbaar te stellen. De lidstaten die gebruik willen maken van de geboden mogelijkheden, dienen het nationale programma voor de helft te cofinancieren met nationale middelen.

Vanzelfsprekend vind ik het een goed initiatief om door het verstrekken van gratis schoolfruit op scholen en door het geven van informatie over de goede aspecten van het eten van groenten en fruit obesitas te verminderen. Ik steun daarom in beginsel het voorstel van de Commissie, maar heb ik enkele kritische kanttekeningen bij het voorstel zoals dat nu voorligt. Ik zal er bij de Commissie op aandringen dat het mogelijk wordt de al in Nederland lopende programma's deel te laten uitmaken van het Europese programma. Europese initiatieven mogen niet ten koste gaan van geslaagde nationale initiatieven. Nu zijn bestaande en goed werkende nationale programma's uitgesloten van financiering. Daarnaast zal ik erop wijzen dat het voorgestelde budget van 90 miljoen euro niet verhoogd dient te worden. Ten slotte zal ik ervoor pleiten dat de administratieve

lasten voor de scholen en het bedrijfsleven tot een minimum beperkt blijven. Zo spoedig mogelijk ontvang u een BNC-fiche over dit voorstel.

Healthcheck

(Gedachtewisseling)

In vervolg op de eerdere discussies tijdens de informele Landbouwrap in mei en de vergaderingen van de Raad in juni en juli, zal de Raad wederom discussiëren over de wetgevingsvoorstellen van de Commissie voor de *health check* van het GLB. Ik ben van oordeel dat de Commissie een benadering kiest die goed aansluit bij mondiale ontwikkelingen en de Nederlandse uitgangspunten. De beloning van maatschappelijke prestaties via het GLB die het kabinet voorstaat, kan op basis van de geschetste inzichten van de Commissie langs verschillende sporen worden verwezenlijkt. Op het gebied van de inkomenssteun ziet het kabinet veel aanknopingspunten om tot de in het coalitieakkoord gewenste sterkere koppeling te komen tussen inkomensvoetnoten en maatschappelijke waarden. Ook de voorstellen op het gebied van de afslanking van het markt- en prijsbeleid passen binnen de gewenste benadering. Mijn inbreng in het debat zal ik baseren op het kabinetsstandpunt over de Mededeling van de Commissie over de *health check*, zoals verwoord in mijn brief aan uw Kamer van 9 juni 2008. Het Franse voorzitterschap streeft er naar om voor het eind van het jaar tot een politiek akkoord te komen over deze voorstellen en de *health check* af te kunnen ronden.

Verzoek om staatssteun van Cyprus vanwege aanhoudende droogte

(mogelijk agendapunt, besluitvorming)

De Cypriotische delegatie zal mogelijk en zoals eerder tijdens de Landbouw- en Visserijraad van februari dit jaar, aandacht vragen voor de gevolgen van de aanhoudende droogte op het eiland. Toen ontmoette de Cypriotische minister begrip voor de situatie bij Commissaris Fischer Boel. Nederland is niet op voorhand overtuigd van het mogelijke Cypriotische verzoek aan de Raad om goedkeuring voor het verlenen van staatssteun aan landbouwers voor de gevolgen van de aanhoudende droogte. Mocht zich echter een consensus aftekenen vóór inwilliging van het Cypriotische verzoek dan zal Nederland deze niet als enige blokkeren.

Voorstel herstelplan kabeljauwbestand

(Gedachtewisseling)

De Raad zal een oriënterend debat voeren over het voorstel inzake de herziening van het kabeljauwherstelplan. Het voorzitterschap streeft naar aanneming in de Raad van november. Het nieuwe kabeljauwherstelplan omvat de kabeljauwbestanden van de Noordzee, Skagerrak, Kattegat, Oostelijk Kanaal, Ierse Zee en West Schotland. Het plan is tot stand gekomen na consultatie met lidstaten, regionale adviesraden (RAC's), internationale biologen (ICES) en het wetenschappelijke adviescomité van de Commissie (STECF). Het voorstel bevat naast de doelstellingen in het kabeljauwbeheer ook bepalingen over het beheer van de visserij-inspanning in de Noordzee. De reducties in de visserij-inspanning kunnen – afhankelijk van de situatie van het kabeljauwbestand – oplopen tot 25%. Voor Nederlandse visserij is met name de wijze waarop het instrument van visserij-inspanning bij het beheer van de platvis wordt vormgegeven van belang.

In algemene zin acht ik de door de Commissie voorgestelde maatregelen voor het herstel van het kabeljauwbestand noodzakelijk, maar ik betreurt dat het visserij-inspanningsregime in de Noordzee blijft opgehangen aan

het kabeljauwherstel. Naar mijn opvatting dient het beheer van de visserij-inspanning voor de platvisvisserij geregeld te worden op basis van het meerjarenplan voor Noordzee tong en schol. De Commissie heeft nu gekozen voor een systematiek waarbij alleen die vistuigen waarmee de kabeljauw wordt gevangen, worden gekort in zeedagen. Toepassing van de door de Commissie voorgestelde aanpak leidt ertoe dat de boomkorvisserij die kabeljauw als bijvangst heeft, procentueel evenveel bijdraagt aan het herstel van kabeljauw als de gerichte kabeljauwvisserij. Dit is disproportioneel. Mijn inzet is erop gericht te komen tot een proportionele bijdrage van de boomkorvloot – dat wil zeggen een bijdrage naar rato van de impact op het kabeljauwbestand – aan het herstel van de kabeljauw.

Ik ben positief over de vereenvoudiging van het visserij-inspanningsregime. In de toekomst wordt per lidstaat een hoeveelheid visserij-inspanning toegewezen, die de lidstaat zelf kan beheren. Hiermee is de Commissie afgestapt van het communautair op vaartuigniveau beheren van de zeedagen.

Mauritanië

(Informatie van de Commissie)

De Europese Commissie zal de Raad informeren over de gevolgen van de recente staatsgreep in Mauritanië voor het onlangs overeengekomen visserijprotocol (looptijd augustus 2008 tot 31 juli 2012) tussen de EU en Mauritanië.

De Commissie heeft Mauritanië op 29 augustus geïnformeerd dat het overgaat tot uitstel van betaling in afwachting van een onderzoek ter bevestiging van het nakomen van de aangegane verplichtingen. Het visserijprotocol biedt de mogelijkheid om deze betaling 30 werkdagen uit te stellen in het geval er twijfel is inzake het nakomen van de verplichtingen aan Mauritaanse kant. De inkomsten uit hoofde van het visserijakkoord vormen voor Mauritanië een essentieel deel van de staatsbegroting (17%). Een deel van de middelen uit het akkoord wordt gebruikt om de visserij in de wateren van Mauritanië te verduurzamen.

Mijn opvatting is dat maximale druk uitgeoefend moet worden op het huidige militaire regime om te komen tot herstel van de democratie en constitutionele rechtsorde. Ik steun daarom het initiatief van de Commissie om de jaarlijkse compensatie voor de beschikbaar gestelde visserijrechten zo lang mogelijk uit te stellen, maar hecht groot belang aan de internationaal juridische verplichtingen onder het visserijakkoord tussen de EU en Mauritanië en daarmee aan de continuering van de Europese visserijactiviteiten in de Mauritaanse wateren.

Diversen

*a) WTO-onderhandelingen
(Stand van zaken)*

Commissaris Fischer Boel zal in de Raad verslag doen van de tot mijn grote spijt afgebroken WTO-onderhandelingen in Genève van juli jl. Alhoewel ik de onderhandelingen de afgelopen maanden kritisch heb gevolgd, zal ik de Commissaris complimenteren met de vastberadenheid waarmee zij in Genève de Europese landbouwbelangen heeft behartigd. Het GLB is niet onder druk komen te staan en dat is een grote verdienste. Het mogelijke eindresultaat, dat binnen het mandaat van de Raad bleef, zou een aanvaardbaar compromis hebben opgeleverd zonder dat afbreuk gedaan zou hebben aan de Europese belangen en zorgen. Staatssecretaris Heemskerck heeft uw Kamer op 18 augustus jl. al schriftelijk geïnformeerd

over het verloop van deze onderhandelingen en een inschatting van de toekomstige ontwikkelingen. Graag verwijs ik naar deze brief.

*b) Gevolgen van Europese klimaat- en energiepakket voor de agrarische sector
(verzoek Ierse delegatie)*

Ierland wil de gevolgen van het Europese klimaat- en energiepakket voor de agrarische sector aan de orde stellen. Het gaat Ierland daarbij met name om de vermeende gevolgen voor voedselzekerheid en rurale ontwikkeling. De lidstaten onderhandelen op dit moment met de Commissie over het klimaat- en energiepakket. De Milieu- en Energieraad behandelt dit dossier. Ik zal kennisnemen van de Ierse interventie.

**Informele Landbouwrap van Annecy (Frankrijk),
21–23 september 2008**

Van 21–23 september 2008 zal in Annecy (Frankrijk) de halfjaarlijkse informele Landbouwrap plaatsvinden, die als thema «*How to best prepare for the Common Agricultural Policy of the future?*» heeft meegekregen. Om de discussie richting te geven heeft het Franse voorzitterschap zoals gebruikelijk een werkdocument opgesteld. Nu de voltooiing van de *health check* van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) nadert, is de keuze voor dit thema niet verwonderlijk.

Het Franse EU-voorzitterschap gaat in het werkdocument in op de nieuwe context van het GLB. Het werkdocument stelt dat de ontwikkeling van biobrandstoffen, structurele veranderingen in de vraag naar voedsel (door bevolkingsgroei en veranderende eetpatronen) en onvoorziene ongunstige weersomstandigheden in voedselproducerende en -exporterende landen prijsstijgingen hebben veroorzaakt. Ook is er volgens het werkdocument sprake van toenemende prijsinstabiliteit door meer marktwerking, door klimaatverandering en de onvoorziene natuurlijke omstandigheden die daarbij horen, evenals door de ontwikkelingen in het landbouwbeleid van enkele andere landen, waaronder in het bijzonder de Verenigde Staten. De Europese productiemethoden van de toekomst zullen volgens het werkdocument in moeten spelen op de opwarming van de aarde, op *competing claims*, op waterschaarste en op stijgende brandstofprijzen. Verder benoemt het Frans voorzitterschap de uitdagingen waar het Europees landbouwbeleid op zal moeten inspelen. Het voorzitterschap noemt voedselproductie, milieu en plattelandsontwikkeling als belangrijke uitdagingen. Naast de context en de uitdagingen geeft het voorzitterschap aan in te willen gaan op de inhoud van het toekomstige landbouwbeleid. De compensatiestructuur, de rol van innovatie en de Europese regionale diversiteit in landbouw zullen hierbij aan bod komen.

Mijn inbreng zal gebaseerd zijn op het coalitieakkoord en de bijbehorende beleidsagenda. Daarin is aangegeven dat de Europese afspraken over de hervorming van het landbouwbeleid het kader vormen voor het Nederlandse beleid. Ook is vastgelegd dat het kabinet zich er naast de oorspronkelijke doelstellingen van voedselzekerheid en voedselveiligheid voor in zal zetten om de huidige Europese inkomensvoelers meer te koppelen aan het realiseren van maatschappelijke waarden. De opgaven waar de Europese land- en tuinbouw voor staan, hebben een mondiale dimensie.

Op 12 september jl. ontving uw Kamer een uitgewerkte kabinetsvisie op de langetermijntoekomst van het GLB, de «Houtskoolschets Europees Landbouwbeleid 2020». Ik zal mij daarop tijdens de informele Landbouwrap baseren.

Informele bijeenkomst visserijministers maandag 29 september 2008 over de hervorming van het Gemeenschappelijk visserijbeleid

Op initiatief van het voorzitterschap zal de Raad informeel op maandagochtend 29 september a.s. van gedachten wisselen over de hervorming van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB). De bedoeling is het functioneren van het huidige GVB uiterlijk in 2012 te evalueren en aan te passen. Het voorzitterschap heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Raad. Deze hebben onder meer betrekking op de continuering van de beperkingen voor toegang tot de 12 mijlszone; de wijze waarop de visbestanden worden beheerd (toegestane vangsthoeveelheden en visserij-inspanning); de verdeling van de vangsthoeveelheden over de lidstaten (relatieve stabiliteit); de wijze waarop de lidstaten hun vangstmogelijkheden beheren; de regels voor het vlootbeheer en de meting van de vlootcapaciteit.

Ik waardeer dat het voorzitterschap de hervorming van het GVB heeft geagendeerd. De vragen die voorliggen aan de Raad snijden de meest fundamentele onderdelen van het GVB. Besluitvorming daarover zal tijdig moeten worden voorbereid. Ook nationaal zullen wij tijdig onze visie moeten ontwikkelen en uitdragen. Daarop gerichte initiatieven zijn gestart. Het is positief dat de Raad in informele zin een eerste gedachtewisseling zal hebben. Ik zal daarbij aangeven wat voor mij wezenlijke uitgangspunten zijn bij de discussies over de hervorming van het GVB. Het betreft hier onder meer het behoud van het communautair karakter van het GVB; de duurzame exploitatie van het aquatisch ecosysteem en de borging van een *level playing field* in de Gemeenschap.

Consultatie communautaire controleverordening

In mijn brief (Viss. 2008/2404) van 23 april jl. aan uw voorzitter over de consultatieronde van de Europese Commissie over het nieuwe controlesysteem in de visserij, heb ik toegezegd u nader te informeren over de inbreng van Nederlandse zijde.

Naar aanleiding van rapport van de Europese rekenkamer over de controles in het Europese Visserijbeleid heeft de Visserijraad van 18 februari jl. in informeel kader van gedachten gewisseld over de nieuwe controle-aanpak.

Tijdens deze discussie heb ik aangegeven dat naar mijn opvatting de aanpak in het Gemeenschappelijk Visserijbeleid gestoeld moet zijn op: transparante, eenvoudige en controleerbare regelgeving, effectief toezicht door de Commissie bij de implementatie; een sterke rol voor het Visserijcontrole agentschap; effectieve samenwerking, coördinatie en gegevensuitwisseling bij inspectie en controle, communautaire *bench marks* in de controlestrategieën; harmonisatie onderdelen van sancties in de Gemeenschap, bijvoorbeeld bij de administratieve sancties en publiek-privaat gedeelde verantwoordelijkheid bij de uitvoering van het beleid.

Naast deze meer algemene uitgangspunten zijn van onze zijde bilateraal bij de Europese Commissie een aantal meer specifieke suggesties gedaan. Deze suggesties strekken ertoe de aanlandingscontrole in communautair verband te versterken en zijn geïnspireerd door de aanpak in Nederland. Voorgesteld is: naast introductie van *bench marks* in het controlesysteem ook communautaire minimum inspectiestandaarden toe te passen. Op deze wijze komt er een meer gelijkwaardig inspectieniveau in de Gemeenschap; minimumstandaarden voor *cross checks* te introduceren; een communautaire registratie-plicht (weging en registratie) van aangelande

vis voorafgaand aan de eerste verkoop te introduceren en aanlanding, zonder voorafgaande toestemming van inspectieautoriteiten, te verbieden en voor te schrijven alle vis in één keer aan te landen.

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
G. Verburg